

Vakinformatie Bartiméus College

1.1. Vakken

Onderstaand vindt u een toelichting op een aantal specifieke vakken (zoals vakken ter ondersteuning bij een visuele beperking).

Op alfabetische volgorde:

1.1.1. Aardrijkskunde

Aardrijkskunde is een algemeen vormend vak binnen onze school; je leert er veel, maar er wordt geen examen in afgenomen.

Aan de hand van de methode Wereldwijs worden onze leerlingen dat ook. De actualiteit komt de les in; vulkaanuitbarstingen, de rol van een land in de wereld, bijvoorbeeld met betrekking tot grondstoffen, enz. Persoonlijke ervaringen van leerlingen worden in een breder perspectief geplaatst. (Was jij in Kroatië? Weet je dat dat oorlogsgebied was? Heb je daar iets van gemerkt of teruggezien? Waarom denk je dat de haven van Rotterdam zo groot is?)

Met behulp van vergrotingen en 3d modellen worden diverse onderwerpen aanschouwelijk gemaakt voor onze leerlingen.

1.1.2. Algemene Techniek (onderbouw alle leerroutes)

Bij het vak Algemene Techniek (AT) maken leerlingen kennis met diverse technische zaken uit onze samenleving. Dingen van alledag waar je je over kunt verwonderen (hoe kan een vliegtuig eigenlijk vliegen, kan metaal echt branden?), zaken die je kunnen inspireren (kun je hout echt buigen, kan een naald echt drijven?), dingen waar je over kunt discussiëren (Is het altijd goed dat de medische wetenschap dankzij de steeds verder ontwikkelende techniek zulke stappen maakt? Hoe moet het nu met de opwarming van de aarde? Hoe werkt een warmtepomp?), tot praktisch bouwen met Fischer Techniek, leren hoe een stroomkring werkt en het maken van een brailledobbelsteen of het maken en uitproberen van een boemerang.

Het vak Algemene Techniek wordt gegeven in de onderbouw; er is geen examen of eindtoets aan verbonden.

1.1.3. Bewegingsonderwijs

Het vak bewegingsonderwijs richt zich op de motorische ontwikkeling, brede sportoriëntatie in de bewegingscultuur en zelfontplooiing van de leerling.

Binnen het vak is een gevarieerd aanbod aan activiteiten, zoals spel, turnen, atletiek, bewegen op muziek, zelfverdediging, goalbal en actuele ontwikkelingen binnen de sportcultuur.

Dit alles is aangepast aan de visuele en fysieke mogelijkheden van de leerling. Daarnaast wordt een beroep gedaan op sociale vaardigheden en regelvaardigheden door onder andere samenspel en taken als scheidsrechter.

Uiteindelijk is het vak erop gericht alle leerlingen te brengen tot blijvende en verantwoorde deelname aan bewegen en sport in de vrije tijd.

1.1.4. Levensbeschouwing

Verbinden

Van oorsprong heeft het woord religie de betekenis van 'verbinden'. In het vak levensbeschouwing gaan leerlingen op zoek naar de verbindende kant van religie. Het gaat erom hoe je, ondanks verschillen, toch samen een wereld vormt. Of concreter: kun je een klasgenoot accepteren, ook als hij/zij een andere kijk op het leven en geloof heeft?

We bekijken in het vak welk inzicht een godsdienst van binnenuit geeft. Wat zeggen gelovigen zelf over hun godsdienst? En welke betekenis heeft het geloof voor hen?

Momenten van bezinning

De wereld draait door, maar wij staan even stil. Als je met elkaar in gesprek bent en van gedachten wisselt, is het nodig stil te staan bij je eigen perspectief op de wereld. Je leert daarom bij levensbeschouwing jezelf beter kennen en er is ruimte om iets van jezelf te delen. Daarnaast sta je stil bij gebeurtenissen in ons land, onze wereld. In een gesprek geven we betekenis aan wat we meemaken.

Meerdere wegen

Leerlingen komen letterlijk via verschillende wegen op school. Ieder draagt een eigen verhaal. De taak van de docent is om leerlingen zo toe te rusten dat ze zelf een weg vinden in het ontdekken van hun levensbeschouwing en de manier waarop ze in het leven willen staan. De een heeft daarin andere behoeftes dan de ander.

Identiteit

In de lessen levensbeschouwing wordt gekeken naar de individuele behoeftes en mogelijkheden om levensbeschouwelijk te leren en te werken. Naast het respect voor de individuele leerling en andere levensovertuigingen is het vak verbonden met de christelijke identiteit van Bartiméus. Voor het vak betekent dit dat verhalen uit de Bijbel worden verteld, dat de feesten van het christendom uitgelicht worden. Dit veronderstelt van de docent een open, levende en positieve betrokkenheid op het christelijk geloof, zodat de verbinding tussen de formele identiteit van de organisatie en diversiteit in de leerling populatie tot stand gebracht wordt.

1.1.5. Moderne vreemde talen; Duits, Engels, Frans

Vertrouwde methoden

Bij de moderne vreemde talen wordt er gewerkt met lesgebonden methodes. Dit zijn Neue Kontakte (Duits), New Interface (Engels) en Franconville (Frans). We werken volgens de richtlijnen van het Europees Referentie Kader (ERK). Daarin zijn niveaus beschreven die passend zijn bij de leerling.

Voor een leerling op basisniveau in de brugklas gelden bijvoorbeeld de volgende doelen:

- De leerling kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen gericht op de bevrediging van concrete behoeften begrijpen en gebruiken
- De leerling kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens zoals waar hij/zij woont, mensen die hij/zij kent en dingen die hij/zij bezit
- De leerlingen kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk spreekt en bereid is om te helpen

Meer informatie over de ERK-niveaus kunt u vinden op <http://www.erk.nl>

Nieuwe technologie

De actualiteit die direct met onze talen heeft te maken, betrekken we dagelijks bij ons onderwijs. Hierbij kan worden gedacht aan informatie van websites als <http://www.tagesschau.de/tagesschau24/>, <http://www.bbc.com/>, en <http://www.franszelfsprekend.nl/>

Verder wordt er regelmatig gebruik gemaakt van de uitgebreide mogelijkheden die Youtube ons biedt.

Tijdens de lessen, maar ook als extra ondersteuning bij de spreekvaardigheid van de leerling, wordt er gebruik gemaakt van Google-home, een apparaat dat werkt als een spraak-assistent die met behulp van een geïntegreerde microfoon gesproken opdrachten in de vreemde talen kan uitvoeren. Zo kunnen er ook interessante gesprekjes worden gevoerd en gesproken informatie worden opgevraagd.

Bij het vak Engels is bovendien een e-mailproject gestart in de klassen van de bovenbouw. Het gaat hierbij om een uitwisseling met leeftijdgenoten in Costa Rica.

Er wordt zoveel mogelijk in de klas gedifferentieerd naar onderwijsbehoeften, niveau en interesses van de leerlingen. De setting van de kleine klassen biedt ons ruimte voor onderwijs op maat.

1.1.6. Muziek

Alle leerlingen in de onderbouw hebben een lesuur muziek. Er is geen vaste methode. In het lesprogramma wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de interesses en mogelijkheden van leerlingen.

Uitgangspunt is dat elke leerling in principe muziek in zich heeft en via verschillende werkvormen daarbij probeert aan te sluiten.

De nadruk ligt op eigen creativiteit door bijvoorbeeld te improviseren en te componeren.

Het muzieklokaal biedt, met zijn uitgebreide instrumentarium en muziekapparatuur, daar ruim voldoende mogelijkheden voor.

Muziekexamen

Leerlingen worden in twee lessen per week voorbereid op een praktisch gedeelte (spelen en zingen) en een mondeling staatsexamen over hun praktijkstukken en muziektheorie.

Muziek kan op vmbo- en havoniveau gekozen worden als examenvak.

1.1.7. Oriëntatie & Mobiliteit (O&M)

Bij Oriëntatie & mobiliteit (O&M) leren leerlingen zich zelfstandig te redden in het centrum van Zeist. Leerlingen die op het Bartiméus College komen, krijgen indien nodig O&M-les om deze vaardigheden te leren. Wanneer zij deze vaardigheden voldoende hebben ontwikkeld, informeren wij ouders/verzorgers. Minderjarige leerlingen mogen namelijk pas na schriftelijke toestemming van ouders/verzorgers het schoolterrein verlaten. Leerlingen in de brugklas mogen het schoolterrein niet verlaten.

Zelfstandig leren reizen is een essentieel onderdeel van de O&M-lessen. Alle leerlingen zijn later immers aangewezen op openbaar vervoer wanneer zij bijvoorbeeld een vervolgstudie volgen. Dit begint zelfs al wanneer leerlingen vanuit school stage gaan lopen. In de onderbouw oefenen de leerlingen dit per klas of individueel.

Voor het zelfstandig leren reizen hebben leerlingen een ov-begeleiderskaart van de NS nodig. Met die kaart mag een leerling gratis een begeleider meenemen in bus en trein.

Voor excursies wordt ook gebruik gemaakt van deze kaart. De kaart kan ook thuis gebruikt worden.

Blindengeleidehond mee?

Een hond komt pas ter sprake bij oudere leerlingen, ter voorbereiding op de reguliere situatie. Bartiméus Onderwijs laat alleen honden toe tijdens het laatste halfjaar van de schoolopleiding. De leerling kan dan alvast aan een hond wennen voordat hij/zij aan een vervolgopleiding begint (mits er geen contra-indicatie is). Dat laatste halfjaar gaat in op 1 januari van het examenjaar.

Voordat een blindengeleidehond mee naar school mag, is toestemming nodig van school. Daarna kunt u een aanvraag doen bij een geleidehondenschool.

Een hond moet voldoende werkaanbod hebben. Dit houdt in dat er vanaf het moment van aanvraag (intake bij geleidehondenschool) routes geoefend moeten worden met uw zoon of dochter. Zowel in Zeist, door de O&M-instructeur, als in de thuissituatie. In de thuissituatie is dat de taak van een medewerker van Dienstverlening.

Wij adviseren de medewerker van Dienstverlening of O&M-instructeur ook uit te nodigen voor die intake zodat hij/zij de O&M-vaardigheden van uw kind kan toelichten.

Let op

Als de leerling een aanvraag doet voor een geleidehond moet rekening gehouden met de periode van de overdracht, deze kan niet in de examenperiode vallen. Bij sommige scholen is het verplicht een interne scholing van twee weken te volgen waardoor schoolverzuim ontstaat. Hiervoor is toestemming van de schoolleiding nodig.

Gebruik van de smartphone tijdens de lessen O&M

Reizen

De leerlingen leren hoe ze de diverse apps kunnen gebruiken bij het voorbereiden van een reis per trein of bus. Met de apps 9292, Trein +, Reisplanner en U-OV kunnen zowel de brailleleerlingen als de slechtziende leerlingen hun reis plannen. De vertrektijden, overstappen, hoe lang duurt de reis en van welk perron vertrekt mijn trein. Samen met de speciale voorzieningen op de nieuwe stations is echt zelfstandig reizen voor de meeste leerlingen mogelijk.

GPS-ontvanger

Verder gebruiken we de smartphone als GPS-ontvanger om met behulp van de verschillende apps te weten waar de bushalte is of hoe je van het laatste station naar de plek van bestemming komt.

Goede apps hiervoor zijn Via Opta Nav en Blindsquare. Helaas is de laatste alleen voor Iphone.

De route aanleren naar een winkel, stage-adres of nieuwe school wordt makkelijker met behulp van een GPS.

Geocachen

Een leuke en recreatieve manier van het leren omgaan met een GPS, ook voor braille leerlingen, is het spel geocachen (zie www.geocaching.nl). Via korte projecten laten we leerlingen hiermee kennis maken. Hierbij maken we ook gebruik van losse GPS-apparatuur.

Let op

Voor eventuele kosten voor het verkeerd gebruik (datagebruik aan laten staan) van de eigen smartphone is de school niet verantwoordelijk.

1.1.8. Sociale competentie in uitstroomprofiel arbeid

“Ons onderwijs richt zich op de toekomst van de leerling, waarbij deze een zo zelfstandig mogelijke plek in de maatschappij moet zien te vinden, op het gebied van wonen, werken en recreëren. Om een plek te vinden bij (arbeidsmatige)dagbesteding of een vorm van aangepast werk en te behouden, om jezelf in de maatschappij te kunnen redden is sociale competentie belangrijk”.

Sociale competentie is een groot woord. We zien het als het vermogen om op een adequate manier sociaal en emotioneel te functioneren. Adequaats wil zeggen dat er een evenwicht is tussen het tegemoet komen aan de eigen belangen en die van een ander. Wat als evenwichtig wordt gezien en dus adequaat is, wordt bepaald door de normen en de waarden die daarvoor in de samenleving gelden. De beoordeling van het functioneren van een persoon als adequaat en sociaal competent hangt af van de leeftijd en de ontwikkelingsfase waarin die persoon zich bevindt.

Sociale competentie is dus een veelomvattend begrip. Voor leerlingen in de uitstroomprofielen arbeid en arbeidsmatige dagbesteding is het nodig om de begrippen te vertalen naar het dagelijks leven. Lessen zijn "bouwstenen". Methodes voor Sociale competentie leveren richtlijnen en materiaal aan waarmee de leerkracht kan werken aan het vergroten van de sociale competentie, haalbaar en toepasbaar in de organisatie van het onderwijs.

Deze competenties komen tot uitdrukking in:

- Communicatieve vaardigheden
- Vermogen tot samenwerken
- Invoelend vermogen hebben
- Beschikken over zelfvertrouwen
- Initiatief kunnen nemen
- Probleemoplossend vermogen
- Dragen van verantwoordelijkheid

1.1.9. Social media

Social media zijn niet meer weg te denken uit de maatschappij en daarom besteedt het VSO hier aandacht aan. Uw zoon of dochter wordt tijdens de lessen sociale vaardigheid, ICT en LOB bewust gemaakt van de mogelijkheden en voordelen van social media. Maar hij/zij wordt ook gewezen op de nadelen en risico's ervan.

Wat doe je bijvoorbeeld wel en wat niet op Twitter, Instagram, Facebook? 'Geposte zaken nemen geen keer.....'!

Vanaf dit schooljaar wordt extra aandacht besteed aan social media gebruik in de vorm van het vak mediawijsheid.

Aan het begin van het schooljaar nemen mentoren de vastgestelde richtlijnen voor social media gebruik met de leerlingen door.

1.1.10. Tuinpraktijk en biologie

Tuintechniek ligt in het verlengde van het vak biologie. Waar bij biologie de nadruk ligt op de theorie komt bij tuintechniek de praktijk naar boven. Bij tuintechniek worden alle zintuigen uitgedaagd tot activiteit.

Uit de praktijk blijkt dat tuinieren:

- De creativiteit en het gevoel van eigenwaarde van deelnemers verhoogt

- Sociale interacties bevordert
- Contact met en herkenning van 'aardse elementen' bevordert

In de tuin moet je je bewegen en oriënteren. Werken in de tuin stimuleert!

1.1.11. Verzorging

Op het VSO wordt het vak verzorging gegeven in de onderbouw (eerste en tweede leerjaar) in twee lesuren praktijk in het huishoudlokaal en één lesuur theorie.

De leerling leert zo zelfstandig mogelijk te werken in de keuken. De kooklessen worden afgewisseld met lessen over het huishouden en persoonlijke verzorging. Dit is iets waar je je hele leven profijt van hebt en wat noodzakelijkerwijs hoort bij leven en wonen.

Binnen het vak Verzorging zoals het op het VSO wordt aangeboden leert en ervaart de leerling omgaan met zijn visuele beperking in het Algemeen Dagelijks Leven (ADL).

De leerlingen krijgen tips en trucs aangeleerd waardoor hun visuele beperking geen, nauwelijks of minder belemmering oplevert, afhankelijk van de individuele mogelijkheden van de leerling.

Verzorging praktijk

De twee praktijklessuren bestaan uit:

- Gerechten bereiden
- Leren schoonmaken van het keukenblok (aanrecht) en leren afwassen met de hand en machinaal.
- Huishoudelijke klussen (zoals handwasje leren/ stofzuigen / schoenen verzorgen, vlekken verwijderen uit kleding / strijken van je favoriete T-shirt of blouse, was sorteren en in de wasmachine doen).
- Persoonlijke verzorging (persoonlijke hygiëne, handverzorging, voetverzorging)
- Het gebruik en onderhoud van huishoudelijke apparaten (wasmachine, droger, koffiezetapparaat enz.)

Doelen binnen het vak verzorging

- Zelfredzaamheid vergroten (kleine gerechtjes koken en proeven)
- Leren over schijf van vijf, gezond eten en drinken
- Belang van hygiëne inzien bij het bereiden van gerechten
- Kennis opdoen over etenswaren en eten koken
- Leren afwassen (met de hand) en het gebruik van de vaatwasmachine
- Leren schoonmaken volgens vaste structuur, aangepast aan blind of slechtziend zijn

En last but not least: plezier krijgen in het bereiden van gerechtjes en trots zijn op een schoon aanrechtblok, ondanks je visuele beperking. Opruimen en schoonmaken: maak het leuk met arbeidsvitaminen!

Vaste structuur

De lessen hebben een vaste structuur. Aan het eind van iedere les worden leerlingen beoordeeld op:

- Manier van werken (houding, hygiëne, werkvolgorde)
- Resultaat van de uitgevoerde taak, bijvoorbeeld van het bereide gerecht of van het sorteren van de was.

Verzorging theorie

Verzorging- theorie (1 lesuur per week) bestaat uit:

- Lessen in seksualiteit: methode 'Lang Leve de liefde' van de Rutgers Stichting en Soa Aids Nederland in een periode van 6 a 10 weken.
- De methode 'Verzorging voor jou': Theorie met opdrachten.

De volgende thema's worden hierin behandeld:

- Kennis maken met Verzorging
- Je leeft samen
- Je gezondheid
- Relaties en seksualiteit
- Thuis in je huis
- Voeding en Vertering

1.1.12. Wiskunde

Wat heb je nou aan wiskunde? Dat is een vraag die vroeg of laat door bijna elke leerling wordt gesteld. Wiskunde helpt je o.a. om logisch te leren denken. Met logica kun je bijvoorbeeld raadsels oplossen.

Wiskunde is een visueel ingesteld vak. Denk aan grafieken, cirkeldiagrammen, meetkundige figuren, etc. Bij het VSO wordt dan ook veel aandacht besteed aan het toegankelijk en inzichtelijk maken van lesstof.

Naast 'gewone' lesstof uit schoolboeken wordt ook op andere manieren gewerkt om leerlingen wiskundig inzicht te laten krijgen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Bouwen met magneetstaven en bollen
- Werken met Excelbladen
- Wiskunde-applets op de computer
- Dvd's met wiskundige onderwerpen
- Meetkundige figuren uitzetten op rasterborden
- Spelen met denkspellen als dammen, schaken, Othello

De aanpassingen voor brailleleerlingen bestaan o.a. uit:

- Voelbare tekeningbanden (grafieken en figuren).
- Digitaal lesmateriaal.
- Ruimtelijke modellen.
- Braille-hoekmeter.
- Voelbare meetlatten.
- Geprogrammeerde Excelbladen i.p.v. de grafische rekenmachine.

De aanpassingen voor slechtziende leerlingen zijn o.a.:

- A3-boeken (vergroting van gewone lesboeken).
- Gescande lesboeken om mee op de computer te werken.
- Digitaal schoolbord gekoppeld aan pc's van leerlingen.

Met deze aanpassingen zijn de leerlingen prima in staat de lesstof door te nemen en uiteindelijk examen te doen.